

«Нова демократія» в Чехо-Словаччині

Чехо-Словаччина — це країна, що до останнього часу утримала найбільше свободи з усіх держав „за залізною заслоною“. Комуністична партія, що дістала в останніх виборах 40% голосів, дала свого прем'єра, міністра оборони, міністра пропаганди. СНБ (служба народної безпеки), організація на зразок НКВД, — в руках комуністів. Було зроблено різні реформи урядом „народного фронту“ — земельна реформа, націоналізація великих підприємств. Комуністична партія старалася збільшити свої впливи на все життя. Однак, деякі вільності ще збереглися. Існувала воля преси, щоправда, не кожний має відвагу сказати свою думку. Були однак редактори, що без страху висловлювали свою думку, ворожу до комуністів. Але комуністи хочуть захопити все в свої руки. Некомуністичні партії думали, що можна законними засобами боротися з комунізмом. Тепер саме мають бути в Чехо-Словаччині вибори. Всі партії почали свою агітацію. Комуністи не певні, чи їм удасться в демократичних виборах утримати свої позиції, бо утворився сильний антикомуністичний блок усіх некоммуністичних партій.

19-го лютого до цього блоку приєдналася соціал-демократична партія. 20 лютого міністри протикомуністичного блоку пішли на демісію, після того, як советський посол Зорін нагло вернувся з Москви. 21 лютого Готтвальд, комуністичний прем'єр, скликав віче на площі Старого міста в Празі. Віче названо історичним. Мітинг чисто такий, як у СССР, чи в Німеччині за Гітлера: крикуни підготовані кричали славу Готтвальдові і службі народної безпеки. Готтвальд вяснив кризу уряду, викликану „реакційним блоком“, „реакціонери“ вже кілька місяців саботували діяльність уряду. Тепер вони голосуванням у кабінеті хотіли примусити Носека, комуністичного міністра внутрішніх справ, відкликати 8 старшин СНБ. Носек на це не пішов. „Реакціонери“ не хотіли далі говорити і виступили з уряду. Вчора, казав Готтвальд, „Свободне Слово“ (газета національно-соціалістичної партії президента Бенеша) вмістило провакаційну статтю „Московська шпигунська афера“. Це злочин! (Вигук: „Масарик, Масарик“. Масарик — антикомуністичний міністер закордонних справ). Ця газета пише про поліційний терор, про гестапизм, бере в оборону заарештованих зрадників. Ціль реакціонерів ясна, вони хочуть повернути землю землевласникам, націоналізовані фабрики капіталістам, зрадити союз з великим слов'янським братом — СССР і послужити інтересам західних капіталістів. Ми їм нізащо не дамо СНБ. Ми хочемо конституційним шляхом перебороти кризу і закликати партії вислати інших представників до уряду. Але народ не допустить агентів чужих урядів до влади. Закликом до пильності (відомої „бдітєльності“) скінчив Готтвальд свою промову.

Після нього брали слово представники різних організацій. Нападали на „зрадників, реакціонерів, агентів“. „Хай живе єдність пролетаріату, бийте реакцію, хай живе Сталін“, — були основні думки промовців. Була напри-

кінці ухвалена резолюція за відомими тоталістичними зразками.

На вічі заявлено, що відбудеться з'їзд професійних спілок, що також ухвалить важливі резолюції проти реакції. На суботу, 29 лютого, призначено з'їзд селянських комісій. Співом „Інтернаціоналу“ закінчилося це справді історичне віче. Тепер комуністи вже захоплять владу, не вважаючи на

опір інших партій. Вибори будуть зразком „нової демократії“ і принесуть компартії повну перемогу. Можна чекати ще й боротьби, втечі міністрів і т. ін. Але все це нічого не допоможе. Чехо-Словаччина остаточно зникає в обіймах „великого слов'янського брата“. Останню щілину в „залізній заслоні“ замазано. Б. Ф.

Політичний огляд

ЛИТВА

Литовський малий народ святкував 16 лютого 1948 року 30 роковини проголошення незалежності. Приклад Литви та інших малих держав між Балтійським і Чорним морем показує, що малі народи можуть удержати свою незалежність тільки з ласки великих держав. 1918—1920 р. Литву піддержали в її боротьбі за самостійність західні великі держави. Після 1939 р. Литва та її балтійські сусіди втратили незалежність: були під владою большевицької Москви, потім під владою Гітлера, поки знов їх не „визволив“ Сталін. Перед народами Східної Європи стоїть невідкладне завдання: відкинути дрібні сварки, що їх ділили, і об'єднати свої зусилля з народами демократичного світу проти большевицького тоталізму.

ЗАХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКА СПІЛКА ДЕРЖАВ

Англійський міністер Бевін виступив з пляном утворення спілки держав Західної Європи. Почин Бевіна енергійно підтримує бувший консервативний міністер закордонних справ Іден. Іден недавно об'їздив країни, zagrożені большевицьким імперіалізмом (Персія, Арабські держави, Греція). Іден уважав, що світовий мир у небезпечі. Щоб Москва зрозуміла, що проти її зазіхань на чужі землі знайдеться сила в світі, Іден радить „по змозі швидше“ утворити західно-європейську спілку держав для здійснення єдності політичної, господарської і культурної. Більшість західно-європейських держав поставилася прихильно до ідеї спілки між ними. Тільки уряди шведський і данський заявили, що вони не можуть прилучитися до такої спілки, яка зобов'язувала б ці держави до участі в війні проти будь-якої держави. Причина цього — близьке сусідство скандинавських держав з СССР.

КОРЕЯ

На Далекім Сході Москва робить натиск на Корею. Південна Корея перебуває під американською окупацією (це сільсько-господарська країна, має 29 мільйонів населення). Північна, промислова частина Кореї — під впливом Москви. Тут проголошено „Корейську Народну Республіку“. Комуністи улаштували демонстрації і страйки в південній Кореї. Вони вимагають, щоб американці покинули Корею. Комуністи протестують проти діяльності комісії Об'єднаних Націй, що прибула в Корею для вяснення відносин у цій країні. Вихід американського війська з Кореї віддав би цю країну в руки Москви.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА

Поряд з Фінляндією Чехословаччина найдовше мала такий-сякий конституційний лад під московським протекторатом. Чехи і словаки після ознайомлення на практиці з большевицькою Москвою стали ще більшими прихильниками західних демократичних форм державного устрою. Москва не хоче цього далі терпіти. Советський уряд закидає американському послу в Празі, нібито він підмовив 12 міністрів вийти з чехословацького уряду... Американський посол Штайнгард заявив у Празі, що, на його думку, Чехословаччина прилучиться пізніше до Маршаллового пляну. Ця заява викликала велике занепокоєння в Москві. 19 лютого в Празі відбувся зустрінок советського міністра закордонних справ Зорін. 20 лютого, наслідком збільшеного натиску комуністів на уряд, 12 міністрів виступило з кабінету Готт-

вальда, протестуючи проти „большевицької“.

Історія повторяється: 1657 року шведський посол на Україні Ліліакрона писав до українського гетьмана Богдана Хмельницького: „Москва не стерпить вільного народу“. Через 300 літ це повторилося з Чехами та іншими народами, що попали під вплив Москви.

КИТАЙ

Натиск комуністів на уряд Чан-Кай-Шека примусив Америку до дальшої допомоги цьому уряду. Мін. Маршалл заявив у закордонній комісії Палати Репрезентантів, що китайські комуністи хочуть зруйнувати господарство Китаю, бо через господарську руїну вони надіються запанувати в Китаї. Американський уряд плянує дати урядові Чан-Кай-Шека допомогу на суму 510 мільйонів доларів. Американський уряд невдоволений на реакційну політику влади Чан-Кай-Шека. Тому американський посол у Китаї Стюарт видав відозву до китайського народу з вимогою виключити з уряду нездібних людей, що ставлять свої інтереси вище від інтересів народних мас, які терплять нужду. Студенти та інтелігенція мають взяти участь у реформі державного апарату.

ДП В БАВАРІ

Баварський міністер юстиції д-р Мюллер заявив на пресовій конференції, що він домагається для німецької поліції права вступу в табори ДП і щоб переміщені особи підлягали німецькому судінництву. Засуджені ДП мали б вибрати між висідкою в німецьких в'язницях і релатрїацією. Міністер сказав, що в німецькому населенні зростає антисемітизм, бо німці вважають усіх ДП за жидів.

ОН МАЮТЬ ВИСЛАТИ ВІЙСЬКА

Палестинська комісія ООН вимагала на засіданні Ради Безпеки створення міжнародної військової сили, яка після 15 травня запобігла б „катастрофічній різни“ у зв'язку з поділом Палестини. Військове командування Гаганат, жидівської оборонної міліції, заявило, що Гаганат досить міцна, щоб без чужої допомоги провадити боротьбу проти арабів. Але допомогу ООН вітатиме, тим більше, що оборону боротьбу Гаганат приготована також провадити сама. Тепер Гаганат має 35 тисяч осіб. Після 15 травня Гаганат має перевести ще мобілізацію серед жидів, щоб таким чином пляновану жидівську державу створити і збудувати.

АРГЕНТИНА І ФАЛКЛЕНДСЬКІ ОСТРОВИ

Аргентинський і чилійський уряди заявляють свої права на Фалклендські острови.

Великобританія вислала один крейсер на Фалклендські острови, щоб тим задокументувати своє право на них і на антарктичні території, і хоче цю справу передати на рішення Міжнародного трибуналу в Гаазі. Чилійський уряд відкинув у гострій формі цю пропозицію. Аргентинський уряд готує ноту-відповідь.

НАСТУПНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ООН В ПАРИЖІ

Місцем цьогорічних загальних зборів ООН, які мають відбутися 21 вересня, одностайно вибрано Париж. Місцем осідку і праць ООН буде палац Шайо.

Директор советської фабрики атомових бомб, поляк інж. Козельський, який утік з Советської Росії до Парижа, каже, що фабрика знаходиться в Стерлітамаку на Уралі. Будову її розпочато в році 1946 на території довжини 40 км., а 30 км. ширини. При допомозі німецьких дослідників атомової енергії проф. Вольмера, Герца, Бернарда і Штайнбека працювали в цій фабриці над продукцією атомової бомби, яка згідно з приказом Сталіна, мала бути готова до 1 січня 1948 р.

Перша проба атомової бомби відбулася в уральських лісах 17 серпня 1947 р. Для цієї цілі ужито годинникового запальника. Бомба не вибухла. За неустіх вина скинуто на науковців і на директора Козельського. Негайно розпочато слідство, через що мусів утікати Козельський до Парижа.

ПОМІЧ ДЛЯ ГРЕЦІ

Трумен заявив представникам преси, що він має звернутися до Конгресу про дальшу поміч для Греції і Туреччини. В Греції комуністи роблять натиск. Число повстанців президент окреслив на 20.000 осіб. Частина з них — люди, силою забрані до повстанців, і при допомозі терору їх змушують до саботажних та терористичних актів. Частиною складають бандити і злочинний елемент, а тільки малий процент — комуністи. Оголошення уряду Маркоса вважає Трумен за акт десперації, а не сили. Господарську поміч отримає Греція за пляном Маршалла.

СПРАВОЗДАННЯ ГЕН. АЙЗЕНГАВЕРА

Кол. начальник американського генерального штабу ген. Айзенгавер в своєму звіті говорить, що США недостатньо озброєні, щоб в часі війни могли оборонитися. Не називаючи СССР, ген. Айзенгавер сказав, що коли б „деспотичному колосові“ пощастило підбити Зах. Європу і оточити Середземного моря, тоді фронт зблизиться до США. Ген. однак заявив, що мир буде утриманий, і немає причини до паніки. Велику частину свого звіту генерал присвятив справі атомової війни. Вути може, що в часі вибуху буде кілька блискавичних ударів, але не будуть вони остаточними. А щоб виграти війну, треба мати тепер добре вишколену сухопутну армію.

ІЗ О П О Т І К О

* Німецька поліція в Берліні, на доручення советської влади, сконфіскувала в советському секторі Берліну у всіх книгарнях і кіосках брошури: „Відкриті слова“ — кол. амер. мін. закордонних справ Бернеса і „Загарбання влади в Угорщині“ — кол. угорського прем'єра Нодь.

* Новий ірландський парламент вибрав 75 голосами проти 70 Костельо, на місце де Валера новим прем'єром Ірландії. Де Валера 16 років поспіль був прем'єром Ірландії.

* Колишній генеральний секретар ліво-соціалістичної партії Ненні перейшов з своїми однодумцями до незалежної соціалістичної партії Сарагат. Група Сарагата перейняла назву „Соціалістична Унія“.

* Радіостанція північної Кореї (советська зона) подала текст конституції, на підставі якої створено народню корейську республіку.

* Советський уряд повідомив, що він буде підтримувати визнання за Італією колишніх італійських колоній в Африці.

* Комуністичний „народний трибунал“, у Будапешті засудив позаочно на 8 років примусових робіт провідника угорських соціалістів Пабра, який минулого року втік з Угорщини.

* Газета Београдського Комінформу обвинувачує в статті Ватикан, як „знаряддя американської імперіалістичної політики“.

* В Советському Союзі 250.000 молоді від 17 до 19 років життя в середині лютого покликані на індустріальний вишкіл у вугільні шахти та до металургічної промисловости.

* Советські часописи обвинувачують США в тому, що вони нібито хочуть використати Іспанію й Португалію для своїх імперіалістичних цілей.

* В Берліні почали виробляти новий рід жіночих панчів. Виробляють їх із тютю в різних кольорах і в великій кількості. Продаватимуть за установленними державними цінами.

* Американська армія почала наділяти людиність своєї зони одягом воєнних запасів. Спочатку такий приділ дістають портові працівники та працівники шляхів сполучення. Згодом одяг видаватимуть усім на харчові картки.

* В 112 і 113 харчовому періоді людиність Німччєини дістане приділ фінків (дактилів) на купони «харчові продукти». В Північній Райншнін-Вестфаллі вже їх видають, а інші землі дістануть цей приділ, коли надійдуть нові транспорті.

УСЬОГО СВІТУ

ПРОДОВЖЕННЯ БОРОТЬБИ ДОКУМЕНТАМИ

Советський уряд в новоопублікованих документах обвинувачує США, що 1943 року США без відома і порозуміння з Сов. Союзом провадили мирові переговори з Німеччиною. З американської сторони в цих переговорах брав участь нібито брат Фостера Даллеса, який, мовляв, провадив на весні 1943 р. переговори в Лісбоні з представником німецького міністерства закордонних справ про сепаратний мир між західними великоддержавами й Німеччиною. В цих документах названо сина лорда Бівербрука, що він мов би в серпні 1941 року провадив розмови в Лісбоні та в Швайцарії з представниками німецького міністерства. Після опублікування цих документів, які мали б походити з актів німецької розвідки, названі в них особи заявили, що вони ніколи не брали участі в жадних переговорах. Син лорда Бівербрука сказав, що тоді він служив в Англії в одному з відділів летиства. На пресовій конференції мін. Маршалл визнав советські «документи» за вигадані.

АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ ХАРЧУЄ НІМЕЧЧИНУ

Американська армія має намір з купленого на Кубі запасу цукру 1/2 мільйона тонн спрямувати до окупованої Німеччини. Крім того, армія купує 25.000 тонн смальцю та хоче купити в Мехіко м'ясних консерв; на це останнє потрібна ще згода Конгресу.

Норвегія має доставити в Гамбург 110.000 тонн різної риби. Крім того, мають довести Ісландія — 70.000 тонн свіжої, а Ньюфундленд — 20.000 тонн солоні риби. З огляду на харчові труднощі ці запаси мусять бути доставлені не пізніше, як за місяць, але вже й тепер дещо з того є на території англо-американської окупованої зони. Англійська армія з своїх запасів, для потреб окупованих німецьких земель, має на 1/4 мільйона фунтів різних тканин. Надійшла, між іншим з боку Швеції до окупованої англо-американської зони, пропозиція дати олії та риби в обмін на німецькі промислові вироби, зокрема на німецькі дитячі забавки. Военне управління домагається всіма можливими способами збільшити кількості товщу, придбаного людною окупованої Німеччини на харчові картки.

УРАНОВІ РУДИ В АВСТРАЛІЇ

Географічне Товариство у Вашингтоні заявило, що відкриття покладів урану в Бірмі і в Південній Африці доводить, що руда атомової енергії значно більше поширена на землі, ніж припускали. Ураніт — найліпше джерело урану — має поклади в США, копальні руди з ураном знаходяться в Колорадо, Юта та в Арізоні, а також в багатьох інших місцях світу.

ПЛАН ФЕДЕРАЦІЇ ЄВРОПИ

Німці охоче зречуться своєї суверенності, ставши під захист «світового уряду», — так заявили німецькі члени Світової Державної Ліги на I міжнародній конференції в Женеві. Ліга рішила працювати для створення З'єднаних Держав Європи.

ТИТО ЗАГРОЖУЄ

Італійський часопис «Ля воче Лібера» оголосив тасмну промову маршала Тіта, в якій він заявив, що Югославія має атомові бомби, 150 дивізій війська, а також літаки для «нищення реакціонерів». Тіто сказав: «Реакційні сили з допомогою англо-американського капіталізму працюють проти югославського пролетаріату, але ми маємо сильну добре організовану армію, яку ми, правда, не постачаємо шоколядою ані солодощами, але яка стоїть в бойовій готовості і при потребі не лише захищатиме наші кордони, а й подолає Гангстерів, скупчених в Італії та в Австрії». «Ми готові. — говорив далі Тіто, — потопити їхню флоту в Адріатиці».

Проти їхніх атомових бомб ми будемо вживати наші власні. Наші винищувачі і наша артилерія будуть діяльно відбивати ворожу авіацію. Наші запаси невичерпні, наші транспортні лінії ніколи не будуть перервані. Російські заводи випускають місячно 30.000 авт. Російська головна квартира має в своїм розпорядженні 150 дивізій війська, готового до вимаршу. Здібно усунути усі перешкоди для їхнього маршу на Париж.

ШВАЙЦАРСЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНУ

Швейцарський Ілюстрований часопис «ІЛЮСТРЕ» з Львоном подає велику кольорову мапу Сов. Союзу з різними відомостями про окремі республіки. Ось деякі з цих даних: Україна має 30 мільйонів населення. Після війни коло Нікополя створено величезне спеціальне

«місто без назви» (може місто, зв'язане з продукцією атомових бомб), друге подібне місто існує коло Дніпропетровська і має стати головним українським осередком виробу авт. У році 1955 весь ДОНБАС має бути цілковито відбудований. На мапі Україна представлена, як жінка-робітниця з мотикою на плечі, що повернулася спиною до московського мужика і рішуче прямує на захід.

АЙЗЕНГАВЕР ПРО ВІЙСКОВУ ПІДГОТОВУ Й ДОПОМОГУ ЄВРОПІ

Генерал Айзенгавер висловився за необхідність загальної військової підготовки. Посилаючись на план Маршалла, генерал сказав:

«Своєчасна допомога США Європі буде добрим ділом, яке врятує життя багатьох людей».

Дійсно, Європа ніколи не зробила кращого вкладу грошей, як тоді, коли вона, відгукнувшись на заклик Френкліна, посилала допомогу нації, що боролася за свою самостійність (Франції).

Можливо ми могли б у наш час, посилавши гроші в протилежну сторону, досягти подібних наслідків, а саме, домогтися того, що той мир, якого ми нарешті досягли, встановився би назавжди».

Щодо загальної військової підготовки Айзенгавер знову сказав, що США мусять бути готові оборонити себе кожночасно і від будь-якого ворога.

ЕСПАНІЯ І ПЛАН МАРШАЛЛА

Американський дипломатичний заступник в Іспанії на доручення американського уряду провадить деякий час з еспанським міністром закордонних справ Артахо інформаційні переговори.

Американський уряд вимагає від еспанського уряду Франка реформ: свободи політичного життя, преси, думки для кожного. Окрім того, мусять бути скасована диктатура держави над професійними спілками. Мусять бути дозволені легальна опозиція і критика уряду. Військові суди мусять бути замінені цивільними судами, якщо Іспанія хоче сподіватися на американську господарську допомогу. П'ять держав — учасників Відбудовного плану Європи, а саме: Швеція, Ірландія, Голландія, Туреччина і Швайцарія уклали з Іспанією торговельні договори. Франція і Англія провадять тепер переговори з Іспанією в справі укладення торговельних договорів. Пооднокі члени Відбудовного плану Європи постановили індивідуально провадити з Іспанією переговори. Два колишні республіканські міністри висловились на зборах еспанських республіканців у Вайоні (Франція), що всі добрі республіканці мусять об'єднатися для того, щоб не допустити Іспанії-Франка до участі в Відбудовному плані Європи.

Цікава всячина

БЕВІН ДОПОМІГ

Студентка-німка Єлісавета Глязер мала поїхати в 1939 р. до свого нареченого Вільяма Джона Сайма в Англію, щоб там взяти шлюб. Але вибух війни 1939 р. перешкодив їй. За час війни заручені обмінялися лише п'ятьма листами. По війні Єлісавета вважала неможливим лишати Німеччину. Але Сайм, домагачись її приїзду, побував у міністра Бевіна, який і допоміг його нареченій приїхати в Англію. Подружжя поселилося у Вінелі.

ЕЛЕКТРИЧНИЙ РОЗУМ

В США буде збудований «електричний розум», який робитиме точне передбачення гураганів. Едвард Кондон говорить, що ці нові апарати приведуть до нових наукових відкриттів. Бюро Стендартарта — це споруда блискавичного висчислювання, яка передбачатиме погоду

так добре, як найдосвідченіший вчений. Цінність нових машин — це їхня швидкість: вони рішатимуть за хвилину чи за день такі тяжкі проблеми, на розв'язання яких раніше ішли 6 роки. Проблема на розв'язання якої йде тепер 10 днів, буде рішена за 10 хвилин!

ВІК ПОЕТІВ

Видатні письменники і поети були рідко розумово помішані (нервово хворі), як часто про них думають або як часто їм самим те здається, — так сказав відомий англійський педагог Герольд Нікольсон в своїй лекції. Нікольсон простудіював життя 32 найславніших англійських поетів XIV—XIX ст. З тих 32 славних поетів, говорить Нікольсон, — життя котрих я простудіював, 10 жило 60—70 р., 9 померло у віці 50—60 р., 7 між 50—60 р., 2 між 40—50 р., і лише 4 перед 40 рр. І не забуваймо, що багато з них не дбало про своє здоров'я і не виконувало порад лікарів».

До характеристики академіка

В. Вернадського

Стаття проф. Дмитра Чижевського, вміщена в ч. 8 «Нашого Життя» й присвячена пам'яті академіка Володимира Вернадського, подала нам дуже цінні відомості про цю видатну людину. Тут хочуть подати дещо про діяльність академіка В. Вернадського не, як вченого, а як зв'язкового між українцями на Батьківщині з Михайлом Драгомановим. Що з доручення «Української Громади» 1876 р. (1875—1895) виїхав закордон, щоб там вільно виступати в оборону прав українського народу. Молодий вчений Володимир Вернадський мав часто можливість їздити в наукові відрядження за межі Росії, в тому числі й до Швайцарії, де тоді проживав Михайло Драгоманів.

Родина Вернадського була пов'язана на Полтавщині і сусідством, і приятельством з родиною Драгоманових. Ця приязнь охоловала не тільки наукові інтереси, але й національно-суспільні та політичні. Коли В. Вернадський їздив закордон, він кожного разу знаходив можливість побувати у М. Драгоманова: передавав відомості й доручення його «однородним на Україні й, навпаки, передавав, що треба, й від М. Драгоманова на Україну. Завдяки своїй величезній пам'яті В. Вернадський не потребував нічого записувати й тому не було жадної небезпеки «провалу» зв'язків, як, на жаль, іноді траплялося з іншими емігрантами, яких він особисто не знав всебічно. Він робив те цілком свідомо, власне, тому, щоб не наробити якої бід. А така біда сталася саме з Павлом Івановичем Чижевським і Присельським, які приїхали до М. Драгоманова, як відпоруки з України для написання програми української протиурядової акції.

М. Драгоманів попереджав делегатів, щоб вони не відбівали зборів емігрантів у Женеві. На тих зборах бували, розуміється, й царські агенти, які робили доручене їм «діло». Коли програма

«Вільної Спілки». — «Спроби української політико-соціальної програми» й «Проекту засад українського товариства «Вільна Спілка», написані М. Драгомановим, були остаточно зредаговані, делегати виїхали на Україну з текстами й, замість того, щоб повести їх за призначенням, попали на самому кордоні в руки жандармерії, а звідти просто на Сибір. Це було наслідком фатальної неосторожності, бо делегати не послухалися добрих порад.

В. Вернадський не бував у місцях скупчення еміграції й навіть з М. Драгомановим зустрічався не в його мешканні, а десь на стороні, або в готелі в Женеві, чи навіть поза Женеву: в Берні, Базелі чи Цюриху. Цим і пояснюється, що передавані речі ніколи не були відомі жандармерії, як видно з пізніш опублікованих, після революції 1917 року, архівних матеріалів. Про місії й передачі В. Вернадського можна тільки здогадуватись, коли читати листування М. Драгоманова з земляками.

В. Вернадський діяльно допомагав публікації наукових і політичних статей М. Драгоманова в легальній російській пресі: статті різними шляхами надсилали до нього, а звідти вже йшли до редакції, розуміється, під різними псевдонімами, з яких певно ще досі всі не розкрили.

Бував В. Вернадський у М. Драгоманова й коли останній жив у Софії, в Болгарії. Про перебування В. Вернадського в Софії відомо, що останній переказував, між іншим, про сильну ностальгію (туга за батьківщиною) М. Драгоманова. Коли на цю тему зайшла була розмова, М. Драгоманов сказав був: «Добре вам їздити по світах, коли досить вам піти до неодмінного секретаря Академії Наук, щоб він дав вам відрядження. А мені болгарське міністерство такого відрядження дати не може, бо ось недавно (в 1892 р.) російський уряд вимагав висилки мене з Болгарії. Як в таких умовах не розвинути ностальгію?»

Є підстави вважати, що В. Вернадський привіз до М. Драгоманова програму гуртка студентів українців-федералістів, що склався був у 80-х роках в Петербурзі. Програму цю опублікував пізніше в «Записках Наукового Товариства імені Т. Шевченка» один з членів того гуртка Михайло Василів, член також «Молодої Громади», що не перервала зносин з М. Драгомановим. У тій програмі, між іншим, сказано, що в момент повалення царського самодержавства українці-федералісти залишають за собою повну свободу вирішити, як самі захочуть, з ким і на яких умовах федеруватися.

Іван Франко в опублікованому ним листуванні з М. Драгомановим подає критичні зауваження останнього до цієї програми.

Світозар Драгоманів

НАШЕ ЖИТТЯ
UKRAINIAN NEWSPAPER «OUR LIFE»

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

Адреса Редакції та Адміністрації: Augsburg-Silcherstr. 14. Адреса для листування і грошових переказів: Ukrainian Newspaper «Our Life» Augsburg, Postamt 2, Postfach 2, Postfach 2, Postfach 2, Postfach 2.

Головний редактор Д-р Панас Феденко. Видає: Видавнича Спілка «Наше Життя» в Авгсбурзі

Уповноважений видавець Д-р Левко Чикаленко
Authorized Publisher Dr. Lewko Tschykalenko
Chief Editor Dr. Panas Fedenko
Authorized by EUCOM Hq. Civil Affairs
Division 12, January 1948 Authorization
A. G. 383. 7
GEC-AGO

Druck: Anton Bilous Aiohach

Переселенчий центр IPO в Авгсбурзі

20-го лютого представники ДП преси були запрошені на оглядини виконаної роботи для організації переселенчого центру в «Інфантері-Казерне». П. Томас познайомив з планом праці переселенчого центру. Переселенчий центр буде займатися переселенням ДП з авгсбурської області і допомагати бажаючим вернутися на свою батьківщину або емігрувати в іншу країну. Переселенчий центр має 37 тисяч ДП в районі діяльності та може прийняти одноразово до 500 осіб, на початку, а згодом прийняти їх і до 2-х тисяч. Переселенчий центр буде на початку обслуговувати мужчин та жінок, що їдуть до Англії на працю. Пізніше переселенчий центр буде обслуговувати тих ДП, що виїздять на працю або по афідавітах до інших країн, за винятком США. Переселенців до США й надалі буде обслуговувати Функ-Казерне в Мюнхені. Добровільні організації, як Центральна Переселенча Управа, в порозумінні з представниками Зл. УАДК Д-ром Смуком, Представна місія, Католицька місія і т. д. будуть мати своїх представників в Переселенчому Центрі. Переселенчий центр охоплюватиме такі табори: Авгсбург, Новий Ульм, Ділінген, Кемптен, Бад-Верісгофен, Нойбург, Ляндсберг, Лехфельд, Меммінген.

Про організацію переселенчого центру подала інформацію директорка центру п. Делк. Вона назвала три завдання організаційної праці:

1. Добір службового персоналу для переселенчого центру;
2. Розміщення людей по приміщеннях під час перевірки;
3. Дотримання визначеного терміну

3. Дончук

Віктор Кравченко свідчить

Комітет для дослідження протиамериканської діяльності при Палаті Репрезентатів вислухав 22 липня 1947 р. нашого земляка Віктора Кравченка. В. Кравченко, бувши членом компартії, опинився в Америці, як службовець сов. посольства. Придивившись до американського вільного життя і порівнявши його з совєтським рабством, Кравченко покинув совєтську службу і залишився в Америці. Тут він написав свою книгу: «Я вибрав свободу». Минулого року названа вгорі комісія вислухала Кравченка і записала в протокол усе, що він говорив про політику совєтського уряду.

Голова комітету Й. Парнелл Томас зазначив на початку засідання, що під час допиту Кравченка не можуть бути допущені до залу фотографії. Томас просив теж, щоб фотографи не робили знятків із Кравченка, як він йтиме з залу до свого авто. Причина цієї обережності зовсім ясна: Кравченкові загрожує велика небезпека від совєтських агентів, що можуть його вбити. Тому голова комітету наказав поліції не впускати в залу нікого з фотографічним апаратом.

Після того, як Кравченко склав перед комітетом присягу, що буде говорити правду, члени комітету почали ставити йому питання через товмача Гисовського.

Кравченко сказав, що він народився 1905 року, в Росії, недалеко від Дніпропетровська (ця відповідь показує, що В. Кравченко, хоч сам роду українського, себе за українця не вважає. Ред.)

По закінченні науки в технічному інституті та в інституті для будівництва літаків Кравченко мав різні посади в СССР, як головний інженер і директор фабрик. За війни Кравченко був директором відділу технічного зброння при уряді РСФСР. В Америці Кравченко був аташе при совєтській закупній комісії у Вашингтоні. Від 1929 р. до у квітня 1944 р. Кравченко був членом комуністичної партії. 1944 р. його виключено із ком. партії.

Розчарування в політиці комуністичної партії почалося у Кравченка від р. 1933, коли він побачив зорганізований совєтською владою голод.

Про загальну політику совєтського уряду Кравченко сказав, що цей уряд ставить собі власні комуністичні завдання.

«Я не вірю, щоб за цих обставин був можливий тривалий мир. Я не бачив ніякої можливості боротися проти режиму диктатури, з її надзвичайно сильною поліційною владою, поки я перебу-

вав у межах СССР. Тому я вважав за найліпше рішення — почати цю боротьбу поза СССР».

Кравченко сказав, що своєю книгою — «Я вибрав свободу» — він хотів показати життя громадян Совєтської поліційної держави і перестерегти мільйони людей перед большевицькою небезпекою. Кравченкова книга була видана у Франції, в Англії, у Швейцарії, в Швеції, Бразилії і в Норвегії. Його книга має вийти також у Данії, Аргентині, Голландії та в Італії. Цю книгу прочитали мільйони людей у різних країнах.

ПРО СОВЄТСЬКИЙ РЕЖИМ

Слідчий Р. Стріплінг сказав, що газета американської комуністичної партії — «Дейли Воркер» — пише, що Со-

вєтський Союз — це єдина в світі справді демократична держава. Що на це може відповісти Кравченко?

Кравченко сказав:

«Ціле моє життя совєтський уряд мені оповідав, що наша країна — тобто СССР — це найдемократичніша і найвільніша країна. Коли б це була правда, то я тут би не був. Отже, коли в СССР ціла країна є під контролем політбюра з допомогою поліційної і поліційної машини та 2 мільйонів членів комуністичної партії, які цим мільйонам людей диктують, як вони мусять жити, працювати і думати і за якими директивами вони мають розвивати свої почування і духове життя в інтересі режиму, то я не думаю, що совєтський режим може бути названий хоч би в найменшій демократичним. Навпаки, я вважаю цей режим за подвійно реакційний, бо він перш усього є реакційний супроти народу, який він примушує до послуху брехнею і грубою силою. З другого боку тим, що

цей режим через пропаганду політбюра в світі руйнує і дискредитує кожний поступовий рух...

Незалежно від мого ставлення до соціалістичного вчення, Совєтський Союз дискредитує соціалістичну ідею в цілому світі тим, що робить нечесну спробу переконати світ, що ніби в Сов. Союзі будується соціалізм. На ділі совєтський режим збудував поліційну державу і працює над тим, щоб її ще зміцнити. Я вважаю совєтський режим за найреакційнішу владу в світі...»

(Далі буде)

Про соборність і хуторянство

Юр. Дивнич в «Укр. Вістях» виступив з ідеєю східно-українського «месіанізму».

Помилка Дивнича, як і його однокумців, що теж виступали в пресі з ідеєю окремішності східноукраїнського народу, полягає в тому, що він, по-перше, узагальнює локально-провінційні явища в українському житті, підвівши під них ідеологічну основу і що, по-друге, він підійшов до справи з методом провінційального самохвальства, з метою, за якою наші провінції будуть завжди сварилися, вважаючи кожна свої властивості за найкращі.

Якби в Галичині була тільки якась сотня соборників, а решта — суцільна «ковіська парафія», що своїм провінційальним егоїзмом отруювала б соборність, то й тоді не можна, невірно й шкідливо було б протиставляти цілій «захід» — «сходові». Можна говорити про «Козову», але не про цілий загаль Західної України.

Вся ця історія нагадує одну дискусію в перших роках революції. Тоді група українців, протестуючи проти великодержавницького курсу Москви, вийшла з большевицької партії й перейшла до самостійницької УКП. Серед цих людей було декілька жидів. І от у кулуарах партійного укапівського а'ляду якийсь земляк почав голосно лаяти жидів. Але побачивши, що коло нього стоїть новий член УКП — жид, земляк звернувся до нього: «Пробачте, Вас це не стосується. Ви зовсім не схожі на жидів». «Ні, я — жид і схожий на жидів» — відповів той. — «Так, але всі жиди проти України, а ви...» — випрацював земляк. — «Раз уже я й мої єдинокровні товариші за Україну, то значить, не всі жиди проти України, — була відповідь. — Сьогодні за Україну небагато жидів, завтра буде більше, бо незалежна Україна потрібна не тільки нам, українцям, а й нам, жидівським громадянам України. Треба тільки, щоб такі, як Ви, не заважали жидам приєднуватися до єдиного українського самостійницького фронту.»

Такий самий дух виступу Юр. Дивнича. Тільки тоді виступали члени двох національностей України, а тепер Дивнич хоче з однієї української національності створити дві.

Є підстави закидати нашим націоналістичним партіям, що вони не переросли меж західно-українських земель, але не можна й закинути в несоборності чи нехоті до «східняків», як таких. Навпаки, вони, як і 1941 року, рвуться до соборної України. Якщо ж їм це не вдається, то не тому, що вони не соборники, а тому, що націоналістична ідеологія чужа Великій Україні. І треба вступити в дискусію з націоналістами, але, як соборники — з соборниками, а не, як Юр. Дивнич, — із західняками.

Та вже чути голос «миргородської парафії»: «Знаємо отих ваших, що пішки йшли, та й ціла Галичина рветься, на Велику Україну, щоб тільки керувати нею, щоб сісти на шийо нам, східнякам». Тапове обмежене, загнутикове філософствування. Проте на цьому варто спинитися докладніше. Неприязнь між східняками й галичанами почалася в таборах ДП. Ї не було під час війни. Найяскравішим проявом цієї неприязні були летючки в дії відомого «державного перевороту» в ганноверському таборі. Приглянувшись пильніше до цього явища, можна побачити, що протест по таборах почався не проти галичан, а проти несправедливостей таборового життя. Поліційний режим по таборах, зв'язаний з безконтрольністю таборової адміністрації, привів до великих аловживань. Як завжди буває в безконтрольних системах, до «апарату» примааються всілякі темні, шкурницькі й кар'єристичні елементи. І раз уже вони видерлися на шийо людям, то усунути їх знову стає дуже важко. Східні люди перші зненавиділи цю систему, бо вона їм нагадувала абсолютно таке саме явище, вдома,

Атомові таємниці

„Гм... дивно, як багато знає Йосип“ — каже „дядько Сем“.

Американці про Україну

(див. „Н.Ж.“ ч. 8)

КИЇВ

Це мабуть було дуже гарне місто і, можливо, буде знову. Я дивився на жінок на вулиці, вони рухалися як танцюристки. Вони легко ходять, мають прегарну статуру. Багато з них гарненки.

Багато спустошень впало на цей нарід, тому що земля багата і врожайна і багато завойовників жадали її. Коли б США були вповні зруйновані від Нью-Йорку до Канзасу, ми мали б приблизно площу руйн, яку має Україна. Коли шість мільйонів населення було б убито, нечислечі воєнків, — 15% населення, — ви могли б мати уяву про нещастя України.

Числечі воєнків, це було б значно більше, але шість мільйонів було убито. Є шахти, які ніколи не будуть відкриті, бо копалині німці зживали, щоб кидати туди трупи. Тисячі трупів були накидані в ці шахти. Кожна частина з машинерії на Україні зіпсована або зовсім втрачена, так що тепер тимчасом усе мусять бути зроблене руками. Кожний камінь і цеглина мусять бути підняті і піднесені руками, бо немає підойм.

І в той час, як вони відновлюють господарство, українці мусять продукувати їжу для себе у великій житниці держави.

Вони кажуть, що в жнива нема святкових днів; а тепер час жнив, тепер нема неділь, нема вихідних днів. Праця перед нами лежить фантастична. Будинки, щоб їх замінити, мусять бути перше знесені. Кількість праці, яку підобай експлуататори могли б зробити за небагато днів, забирає при ручній праці тижні. Ми проходили через спустошений і зруйнований центр міста, на розі, де німецькі садисти були повішені після війни.

В музеї є плани нового міста. Все більш і більш ми приходили до свідомості, як дуже тут нарід живе в надії, в надії, що завтра буде краще, ніж сьогодні.

Тут в білому гіпсі була модель нового міста. Грандіозне, казкове місто має бути збудоване з білого мармуру, ліній класичні, будинки величезні, колони, копули, арки і великанські пам'ятники, — все з білого мармуру.

Гіпсова модель міста, що має повстати, покривала велику частину одного приміщення. І директор музею показував різні будинки. Це мав бути Палац Советів, це музей, все — музей.

Здається, що вони хочуть великих будинків і прикрашених структур. Їм подобається марнотратність. В Москві, де нема підстави будувати хмародери, бо простір майже необмежений і країна рівна, вони не вважають на це, плянують хмародери, майже в Нью-Йоркському стилі, без Нью-Йоркської потреби.

Але тепер люди приходять через звалища, через знищені й повалені будинки — люди, чоловіки, жінки й навіть діти, вони приходять до музею і дивляться на малі гіпсові міста майбутнього. В Росії завжди думається про майбутнє. Це жнива майбутнього року, це комфорт, який має прийти за десять років, це одяг, який має бути дуже скоро зроблений.

Ми пішли від цього маленького гіпсового міста, такого нового, що воно ще не було збудоване, до старого монастиря на скелі. Колись це був центр православної церкви і одна з найстаріших релігійних будов у Росії. Він був прекрасний, його будинки і його образи датувались з XII століття.

Але потім прийшли німці, а цей монастир був сховищем багатьох скарбів світу. І коли вони покрали більшість скарбів, вони зруйнували будинки вогнем бомб, щоб скрити свою крадіжку, коли вони лишали місто. І тепер це велика купа каміння і завалених бань з невеликими остатками стінних малюнків.

І цього не можна реставрувати, це було б неможливе. Треба було століття, щоб це побудувати, і тепер це пропа-

ло. Трава, що виросла після руйнації, виросла на подвір'ях.

В одній підруйнованій каплиці, проти зруйнованого вівтаря, ми бачили обдірану постать якоїсь жінки, що лежала припавши до землі.

І через відчинену браму, куди колись міг проїхати цар або його родина, йшла, дико поводячи очима, напівбожевільна жінка, хрестячись одноманітно і шепочучи. Одна частина монастиря досі стоїть. Це каплиця, де протягом століть, тільки цар і вельможі мали дозвіл молитися. Це тяжко розмальоване, темне й понуре місце. І кожний, молячися, мав свою виділену загородку.

Існує старша церква в Києві, одна з найстаріших у світі, яку збудував Ярослав Мудрий у 1034 році; вона й досі стоїть мабуть тому, що там не було нічого цінного, щоб красти в ній, і так німці залишили її одну. Це високе, понуре місце (Софійський Собор).

В малій бічній каплиці, в малій гробниці з мармуру, лежить тіло Ярослава, який збудував цю церкву. Є переказ, що Ярослав мав нещасливий випадок у битві і зламав собі ногу. І його тіло лежало біля тисячі років в малій гробниці. Недавно гробницю відкрито і знайдено, що тіло в гробниці мало справді зламану ногу, і кожний був щасливий, довідавшись, що це дійсно був Ярослав Мудрий.

Похмурість церков навіяла похмурість на нас. За другим сніданком п. Полторацький говорив про дії німців у війні, про тисячі убитих людей.

Війна не нова річ для Києва, бо наїзди диких татар проходили через цю область. Це було місце війни перед тисячамі років.

І тепер ряди полонених в своїх уніформах німецької армії проходять улицями, щоб працювати на вичищення того знищення, що вони спричинили. І українці не дивляться на них. Вони відвертаються, коли колами проходять по вулицях. Вони дивляться через полонених і понад ними і не бачать їх.

І може це найбільша кара, яка може бути наложена на них.

ПЕРЕКЛАД К. ПОДІЛЬСЬКИМ

Огляд книг

Fred M. Larsen. Dreissig Jahre Sowjet Union. Фред М. Ларсен. Тридцять років Советського Союзу. Verlag Volk und Zeit, Karlsruhe. Стор. 30. Ціна 1 нм. 20 пф.

Брошура ця писана правником, шестидесятилітньою особою, колишнім членом німецького парламенту 1930 р. й членом німецької комуністичної партії. Фред Ларсен 1933 року емігрував з Німеччини, а 1935 р. — до Советського Союзу, де перебував до 1946, коли повернувся до Німеччини й став членом комуністично-соціалістичної партії Німеччини (КП-СЕД). На весні 1947 року Фред Ларсен порвав будь-які зносини з цією «ленінсько-сталінською партією» й виїхав зі східної зони Німеччини, окупованої совєтами.

Автор на тридцять сторінок дає блискучу й глибоку критику «сталінського раю» й «сонця», що там «гріє». Він відзначає, що «марксизм не був для Леніна жадною догмою, а методом реалістичної дії для захоплення влади й спроби накинати всьому світові «пролетарську революцію й диктатуру» всупереч тим соціологічним законам, що їх відкрив саме Маркс».

Докладно проаналізувавши весь процес більшовицького панування в Советському Союзі й різні його стадії в різних галузях політичного, господарського, духовного й суспільного життя, автор приходить до висновку, що «більшовицький експеримент скінчився, почався новий розділ московської великодержавної політики».

Маркс учив, що народ, який гнітить інший народ, сам не може бути вільний. Але народ, сам гнічений, також не може інших визволити. Щоб утриматись при владі, більшовицьким гнібителі інші народи східної Європи. Але більшовицькому режимові бракує «інженерів духу», щоб далі вести боротьбу за опанування світом, а молодь не піддається вже фанатичній пропаганді й не хоче жертвувати собою.

Гаряче радимо тим, хто знає німецьку мову, прочитати книжечку Фреда Ларсена. Вона написана простою мовою й легко читається.

ЯК НЕ ХОВАЙ ПОГАНЕ, А ВОНО ТАКИ ГЛЯНЕ

Перед нами циклоstile видання на 16 I—VIII ст. в друкованій обкладинці під заголовком «Краткий исторический очерк Кубанской области». Шляйсгайм, 1947 р. Автор Л. Я. Апостолов, видавець стоварився під фірму «Общеказачей станицы в Шлассгайм».

Нічого бо козачого в цьому виданні немає. Навпаки воно вороже козацькому визвольному рухові як такому і цей рух розглядає з позицій московської «чорносотенщини». Так, для нього некра-

могил. Були те «Переп'ят» з «Переп'ятихою»... Стерня кругом була свіжо покопана і де-де видніли невеличкі горбки зі свіжою землею. Чи не тут учора оборонялись оті «діти», «кадети» від наших співбесідників. Походили ми трохи по полю, оглянули могили і пішли собі поволи далі мовчки, думаючи кожен про своє.

Дорогою відпочивали, підкріплялись і тільки надвечір, довгенько перед тим ішовши вже бором, наткнулися знову на залізницю. Здала бачили вершника, наче донського козака, що поспішав кудись у бік Васильківської стації. І він нас спостеріг, але не звернув уваги і поїхав своєю дорогою... Вже зовсім сутеніло, як прийшли ми до стації. Виявилось — Боярка. Отже Глеваху минули ми якось боком. На стації багато денікінців. Один звернувся до нас і зажадав документів. Показали. Я першим показав той, про який мова була на «суді» під Хвастовом. Правду мовив «член ревтрибуналу», — документ якнайкращий! Денікінцеві навіть чемпенько до картуза доторкнувся. Професорові теж усе добре пройшло. На ніч пішли до знаної мені, але незнайомої родини. На всякий випадок, як ще вирушав я з Києва, запасся в багатьох знайомих дозволом звернутись до їхніх родичів поза Києвом на можливі моїх шляхах і прохав, щоб особисто попередили їх про це. Так тут і трапилось. Тільки назвав себе, — як був вітаний разом з професором, як рідний. Прийшлося розповісти господареві про нашу пригоди, а він розказав нам, що тут у Боярці робиться. Червоних тут не було. З переляку чи з чогось іншого денікінці почали, і так небагатьох тут жидів бити. З обуренням і хвилюванням оповів нам господар про бузувірську сцену, якої він був свідком. Денікінці, старшини, примусили повиситись на стаційному ліхтарі одного старенького жиди. Сам той жид і шнура за перекладачу чіпляв, підлізши угору, сам і з драбини вже з шнуром на шиї скакав...

Другого дня вранці дачним поїздом прибули ми у Київ.

Кінець.

сівсько-булавінське протимосковське повстання — це «бунт», події на козацьких землях 1917 й пізніших років — це тільки «смути». Зате з якою поборністю згадуються московські царі! Це справжні «помазанники божі». Вони, наприклад, «мило-стивим (?) словом призывали бывших запорожцев (1778 р.) на службу своей родине» і запорожці після цього «удостоились... получить от императрицы Екатерины II» кубанські землі. Ба більше, на ст. 5 з підкресленням сказано, що «Кубанский край является в полном смысле слова искони принадлежащим России и входил в состав первоначальных ее владений, наряду с Киевской, Черниговской и другими областями». А чого варт загальна характеристика кубанської людності, дана в першому ж реченні тексту! «Население Кубанской области почти исключительно русское (92,40%) и православное (91,20%)». Українці фігурують у книжечці під назвою «малороссов». Словом, все видання пройняте тим казенно-монархічно-московським духом, що наявний був у всіх «казенних» публікаціях на Кубані перед 1917 роком. Та й написана вона була аж у 90-х роках минулого століття за статистичними даними 1890 року. Ці дані тепер не мають аніякісної вартості. Тим то виникає питання: для чого треба було цей старник передавати? Чи не ради отого «істиноруського духу», що ним він проінатий?

В. Кубанець.

З ЛИСЦІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Просимо вмістити у вашому часописі цього листа:

Ми, громадяни таборів в Ашаффенбурзі, присутні на святковій академії, присвяченій 30 річчій проголошення IV Універсалом Центральної Ради незалежності, самостійності й суверенності Української Народної Республіки, змушені публічно заперечувати проти промови о. декана П. Хруща.

Промовець допустився нечуваного плямування державних актів Центральної Ради та її складу, удаючись до неприпустимих кваліфікацій і тенденційного викривлення фактів, що своїм змістом зневажили дороге серцю кожного українця свято Української Державності та пам'ять творців IV Універсалу.

В нашому суспільному житті чимало траплялося прикрих фактів, але в житті українського народу не було ще того нечуваного і глибоко обурливого зневаження свята Державності, якого допустився прелегент.

Вважаємо неможливим, щоб цей факт залишився без відгуку і належної оцінки з боку громадянства та складаємо цим шляхом свій рішучий протест. (50 підписів).

Ашаффенбург, 26. I. 1948 р.

Високоповажаний пане редакторе!

Як знайдете можливість, умістіть цього листа у Вашому цінному часописі, який, на превеликий жаль, до нас не доходить.

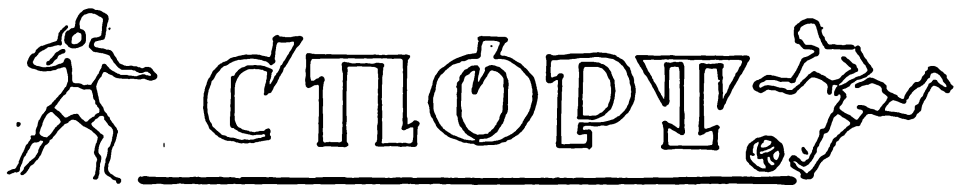
Як надрукуєте, то перешліть часописи відомим Вам чинникам наших українських об'єднань. Переклавши на англійську мову, надішліть відповідним чинникам американської влади, бо ми самі попросту не знаємо, до кого можна з цим звернутися.

Справа ось у чому. Ми, мешканці всім «дуже відомого» Корнбергу, в якому, як у «сталінському раї», жити «найкраще», а особливо останнім часом, коли всю владу в таборі прибрали до рук «свої люди» таки з Корнбергу. До речі, останнім часом значну кількість харчів постачають німці. Тож цікаво, що до табору привозять майже нові американські черевики, а за якийсь час видають таборянам старі, німецькі.

Приходять чоловічі сорочки нові, а за якийсь час видають старі, фарбовані.

Склеп одержав жіночих шалів 500 шт., дуже гарні, але вони якось невідомо, де зникають, за винятком тих, що їх побрали собі «начальники». Склеп на свято одержав для таборців по 1 п. американських цигарок, та чогось усім не вистачає. Для працюючих одержано цигарки турецькі та частково американські. Таборове начальство бере собі всі американські, крім того, турецькі (з попереднього приділу) обмінюють на американські. А що роблять з вугіллям? Теж невідомо, де дівається. Добре, що Бог послав зиму нехолодну. Щось пошити для себе в кравецькій майстерні і не думай, бо з півсотні машин до шиття, залишених німцями, тепер є тільки 8, решта невідомо, де ділася.

Що роблять з виїздами? Коли приходять повідомлення про можливість виїзду десь на роботу, оголошують лише тоді, як уже «свої люди» записалися. Скільки ж то можна «своїх людей» мати? Справою виїзду керує пан Гвоздецький, у згоді з іншими членами нашої «влади».

* Советський майстер Марія Ісакова в Турку (Фінляндія) здобула мистецтво світу в бігу на льоді з загальним числом пунктів 216.397; друге місце зайняла Ліда Селіхова з 222.537 пунктів, третє—Сол Хольшчевнікова, обидві з СССР.

* В міжнародних змаганнях, улаштованих норвежцями—учасниками олімпіади в їхній батьківщині в конкуренції на

500 м. перше місце здобули американці Лембі і Генрі з часом 43,7 секунд. Герольд Гауер з норвезької олімпійської дружини прийшов п'ятим. На 5000 м. голландець Бекман, був сенсацією дня, здобувши перше місце з часом 8:24,8, другим був швед Гете Гелюйд перед олімпійським переможцем Ляглей.

Загальні Збори Об'єднання Мистців Української Сцени

29 січня в Регенсбурзі відбулися збори ОМУС'у в присутності значної кількості членів з різних місцевостей американської зони.

З'їзд вислухав дві доповіді: проф. Гаєвського — про театральну критику, і Юрія Косача — про завдання українського театру в нинішній час.

Після доповідей відбулася дискусія. Керівник театральної студії п. Й. Гіряк рішуче заперечив погляд Ю. Косача на драматичні твори Володимира Винниченка, якого викреслюється з літератури через політичні мотиви. Це неприпустимо річ—цілком слушно зазначив Й. Гіряк. Деякі драми В. Винниченка не втратили своєї цінності й тепер. Й. Гіряк відчув що ненормальність, коли довідався, що російські артисти поставили в Регенсбурзі драму В. Винниченка «Закон», а українські режисери не оцінили належно творчості одного з найкращих майстрів українського слова. Після дискусії збори перейшли до ділової частини і заслухали звіт правління ОМУС'у й контрольної комісії. Звіт правління констатував, що до складу Об'єднання належить 86 членів, з них 5 почесних і 16 кандидатів. За фахом: 47 акторів, 9 співаків, 8 музик.

Іван Рокіта.

Дитячий балет В. Переяславець

14 і 15 лютого ц.р. в авгсбургському таборі «Сомме-Касерне» відбулися вистави дитячого балету під керівництвом прима-балерини В. Переяславець.

Виставлена була «Степова царівна», український балет, створений за казкою О. Степового. І треба сказати, що вистава мала цілковитий успіх.

Виконавці балету виявили чималу вправність у балетному мистецтві, погоджуючи хореографічні моменти з музичним супроводом (музика В. Божека).

Дуже ефективно побудована й виконана сцена бурі. Друга вистава — 15. II — була дана спеціально для дітей, і це треба відзначити, як дуже позитивне явище. Адже наші діти так мало мають справді таких розваг, що виховували б у них естетичний смак. За це треба дякувати організаторці, керівниці балетної школи п. В. Переяславець.

Було б ще краще, якби її школу розширити до дитячого театру, що ставив би й дитячі п'єси з мовним текстом.

Нат. Чаплєнко.

ФАКТИ З ЖИТТЯ

Під час страшного голоду 1933 року, що був організований більшовицькою Москвою по всій Україні, в Миргородському повіті одна вдова, на прізвище Ганна Домненко, пішла на колгоспні поля назбирати торбинку колосків.

Радіючи несла вона колоски до хати, хотіла зварити зерно для своїх дітей, що були вже пухлі від голоду. Та не пощастило матері і дітям: вдовичо піймав кандидат до партії, що охороняв поля, тяжко її побив і відвів до НКВД.

Комуністичний суд засудив нещасну матір на 8 років примусової праці, а її трое дітей в тяжких муках померли з голоду.

Богословсько-Педагогічна Академія УАНЦ в Мюнхені оголошує запис студентів на літній семестр, що почнеться з 10 березня ц.р.

При Академії відкривається також відділ церковної музики, що готує висококваліфікованих диригентів і знавців церковної музики.

Приймаються особи з закінченою середньою освітою.

Заяви з документами про освіту, про стан здоров'я, про сповідь і причастя подавати на адресу: München 23, Wilhelmstr. 6/III Theologische Akademie U.A.O.K. Ректорат.

ПРОЗАНІ УПАДУТЬ

870. Адресу Вш. о. Григорія Антохова просять подати до Адміністрації «Н. Ж.» 873. Братів Гузенка Грицька та Степана розшукує Сушенко Марія. Писати: Авгсбург, Сомме-Касерне IV. бл. 4—5 874. Хто знає щось про долю Радольського Еугена чи Володимира, прошу повідомити на адресу: Radoljuckyj Mychajlo, München Grillparzerstr. 51/1. 4—4

878. Михайло Первак розшукує брата Дмитра Антона Первака, що 1945 р. був в Haide bei Schwarzenberg, Sachsen. Повідомити на адресу: Mychajlo Perwak, Hannover, Möckerstr. 21-27, Lager Lysenko. 4—4

ВІД РЕДАКЦІЇ

Редакція «Н. Ж.» неприйнятих до друку рукописів авторам не повертає і в цій справі листування не проводить.

Актуальне перед виїздом!

Появився підручник для агрономічних шкіл та сільських господарів
ГОРОДНИЦТВО
236 сторінок, біля 100 ілюстрацій і таблиць, ціна 20 нм.

Замовляти: Bilous, AUGSBURG, Peutingenstrasse 11

Спілка «Українського Мистецтва», кооп. з обм. пор. в Регенсбурзі: Regensburg, Ganhofen-Stradung, Siegfriedstrasse 4. має на складі та висилає поштою такі книжкові новинки:

- 1) А. Кащенко. В запалі боротьби. Іст. повість, 192 ст. 10. Рм.
- 2) Ф. Мелешко. Три покоління. Повість, 195 ст. 12. "
- 3) В. Домонтович. Доктор Серафікус. Роман, 176 ст. 9. "
- 4) С. Руданський. Співомовки. 6. "
- 5) Ю. Косач. День гніву. Повість про 1648 р., 136 ст. 7. "
- 6) Федір Дудко. Війна 8. "
- 7) А. Чайківський. На уходах, ч. I і II Іст. опов. 6. "
- 8) Українське Мистецтво. Альманах УСОМ ч. 2. 15. "
- 9) К. Яворський - В. Росович. Навздогін за ворогом 8. "
- 10) О. Ган. Трагедія М. Хвильового 8. "
- 11) В. Бінкевич. Партія НКВД 2. "
- 12) В. Ефер. Заколот атомів. Фантаст. повість 10. "
- 13) А. Кащенко. Славні побратими 4. "
- 14) А. Кащенко. З Дніпра на дунай 7. "

Крім цього, на складі є багата календарна, дитяча і шкільна література, журнали, зшитки, конверти, словники. Каталоги висилаються безплатно.

Для шкіл, бібліотек і продавців книжок дається опуст до 20 %.